

KONFERENCIA HISTORIK, ARCHIVÁR A UNIVERZITNÝ PROFESOR FERDINAND ULIČNÝ '90,

Košice, 11. máj 2023

Drahošlav MAGDOŠKO

prof. PhDr. Ferdinand Uličný, DrSc.

Hoci tieto riadky píšem s odstupom už pár mesiacov od referovanej konferencie, stále vo mne rezonujú silné pocity, ktoré ju sprevádzali. Vedecké podujatia s dôvetkom „k životnému jubileu“ majú osobitú atmosféru, inak tomu nebolo ani na jarnej konferencii, usporiadanej pri príležitosti blížiacich sa 90. narodenín prof. PhDr. Ferdinanda Uličného, DrSc. (*18. august 1933, Ploštín).

Nastávajúci jubilant je popredným slovenským historikom-stredovekárom, zároveň aj bývalým dlhoročným archivárom a univerzitným pedagógom i funkcionárom. Takmer dve dekády už pobýva na dôchodku, takže po predchádzajúcej konferencii k jeho osemdesiatinám predstavovala aktuálna konferencia predstavovala vzácnu príležitosť pre vzdanie pocty zo strany vedcov, kolegov, bývalých študentov i vôbec priaznivcov pána profesora, ktorí naňho naďalej pamätajú a chcú sa s ním osobne zísť. Účasť početných prítomných rôzneho veku a profesií dosvedčila, že takáto idea bola nanajvýš správna. Trúfam si dokonca napísať, že srdečnosť

Bývalí študenti profesora Ferdinanda Uličného.

a radosť z jednodenného stretnutia bola doslova hmatateľná a verím, že každý z prítomných si so sebou odniesol kúsok príslušnej pozitívnej energie. Leví podiel mal na tom samotný (čoskoro) oslávenec, ktorý na konferenciu zavítal v obdivuhodnej fyzickej kondícii i s preňho príslovečným duševným elánom a bystrosťou. Pre tých, čo zažili konferenčné vystúpenia pána profesora, hneď odpovedám áno, je to stále on, jednak trpezlivý poslucháč, ktorý vydrží v sále celý deň, jednak zapálený, ale férový diskutér, ktorý kladie otázky a neváha sa podeliť so svojimi postrehmi. Neostávalo preto len pri spomienkach.

Konferencia sa konala v historickej aule Rektorátu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach s predstihom pred samotným termínom jubilea. Jej miesto nemohlo byť iné, než na východe Slovenska, kde profesor Ferdinand Uličný, inak liptovský rodák, pôsobil fakticky celý svoj činorodý pracovný život a kde zanechal svoju najvýraznejšiu nezmazateľnú stopu. Bezprostrednej organizácie sa ujala Katedra histórie Filozofickej fakulty (FF) UPJŠ v Košiciach, ku ktorej vzniku prispel pred vyše desaťročím. Spoluorganizátormi boli Inštitút histórie FF Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, jedno z dlhoročných prešovských pracovísk pána profesora, a Slovenská historická spoločnosť (SHS) pri Slovenskej akadémii vied, ktorá zastrešuje obec našich historikov.

Podujatie otvorili slávnostné laudácia zo strany bývalých kolegov či študentov-doktorandov (Peter Švorc, Martin Chmelík, Drahoslav Magdoško). Nasledovali ocenenia. S ohľadom na dlhoročnú prácu profesora Ferdinanda Uličného na poli

Prof. Peter Švorc pozdravil prof. Ferdinanda Uličného v mene jeho bývalého pracoviska Inštitútu histórie na FF PU v Prešove.

Prof. Martin Pekár pozdravil jubilanta v mene Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach i Katedry dejín na FF UPJŠ.

historického výskumu mu Výbor SHS udelil Plaketu SHS, ktorú odovzdal Miroslav Lysý, podpredsa SHS. UPJŠ v Košiciach ocenila pôsobenie jubilanta na jej akademickej pôde udelením Plakety rektora UPJŠ, za osobnej gratulácie prorektora pre vysokoškolské vzdelávanie, akademické tradície a obrady Martina Pekára. Nato nechýbal skutočne úprimný príhovor samotného laureáta. Ukrátení o slovo neboli ani ostatní prítomní, jubilantovi kolegovia, priatelia, niekdajší študenti, ktorí následne mali priestor pre osobné blahoželania a spoločné fotografie.

Z konferencie sa naplánoval publikačný výstup v podobe zborníka, čo poskytlo príležitosť pre istú formu rekapitulácie odbornej činnosti pána profesora. Preto organizátori zvolili tematický rámec ďalších príspevkov, ktoré sa týkali jeho pracovných a výskumných sfér či tém. Prvá polovica príslušnej časti konferencie bola zameraná na pôsobenie F. Uličného v inštitúciách. Dve etapy jeho vysokoškolskej akademickej činnosti na FF v Prešove, a to najprv pod hlavičkou UPJŠ a neskôr novovzniknutej PU, predstavili Miriama Filčáková (60. roky 20. storočia) a Peter Švorc (90. roky 20. storočia, keď F. Uličný pôsobil už aj vo vedení fakulty). Hiát spôsobila socialistická perzekúcia počas normalizácie, v dôsledku ktorej F. Uličný musel opustiť univerzitu, ale získal aspoň možnosť vrátiť sa do štátneho archívu v Prešove. Jeho mohutnú archivársku prácu priblížila Alena Mišíková. Ďalšiemu porevolučnému univerzitnému pôsobeniu sa venovala Marcela Domenová, ktorá priblížila výučbu archívnictva v Prešove, založenom Ferdinandom Uličným po opätovnom prijatí na akademickú pôdu. Na poslednú, tretiu univerzitnú etapu v živote pána profesora pred vyše desaťročím, tentoraz v Košiciach a znova pod zastrešením UPJŠ, sa vo svojom vystúpení zameril Štefan Šutaj. Miriama Fialkovičová (Balvirčáková) preskúmala širšej verejnosti zrejme menej známe okolnosti činnosti Východoslovenskej pobočky SHS v Košiciach, v ktorej bol aktívnym aj tohtoročný jubilant.

Ďalšia časť konferencie obsiahla príspevky reflektujúce historický výskum F. Uličného, orientovaný najmä na stredoveké dejiny osídlenia, miest, obcí a sociálnych vrstiev. Na viacnásobný prienik jeho poznatkov s vojenskou históriou poukázal Vladimír Segeš. Trendy výskumu dejín našich miest a obcí po roku 1989 zhodnotili Martin Pekár a Patrik Derfiňák. Vývoj historiografie o jubilantovom rodnom regióne Liptova prezentoval Miroslav Nemeč. Pritom k výskumu obecných dejín patria tiež občasná ťažkosť s datovaním kostolov, čoho širšie aspekty i konkrétny príklad Zborova priblížil Ján Adam. Podiel Ferdinanda Uličného na výskume urbánnych dejín v kontexte vedeckej spisby o Bardejove predostrela Mária Fedorčáková. Gabriel Szeghy upriamil pozornosť poslucháčov na dosiaľ málo zohľadnené dva súpisy ranonovovekej stoličnej šľachty, konkrétne z Abova.

Prítomní mali napokon príležitosť pozdvihnúť čašu vína s tohtoročným jubilantom a jeho rodinou počas večerného spoločenského rautu. Verím, že môžem zhrnúť takisto za ostatných účastníkov, že tu iba v krátkosti zrekapitulované stretnutie s profesorom Ferdinandom Uličným bolo mimoriadne potešujúce. Pamiatkou naň bude tiež avizovaný vedecký zborník. Rád by som teda využil aj záver tejto správy, aby som vyslovil pánovi profesorovi úprimné a prajné posolstvo konferencie: *ad multos annos!*